

סדר הפרשת חלה

זמן ההפרשה

זמן ההפרשה לכתחילה הוא בגמר לישת הבצק. לא הפריש מן הבצק, יפריש לאחר האפיה. (שו"ע יו"ד שכ, ג-ה).

מה חייב בחלה?

דברי מאפה שנעשו מאחד מחמשת מיני דגן (חטה, שעורה, כוסמת, שיבולת-שועל ושיפון) - חייבים בחלה. אם אפשר, נהגו שבעלת הבית תפריש, שהרי "הפרשת חלה שייכת לאשה בעלת הבית". (קדוש"ע).

שיעור עיסה החייבת בחלה

עיסה הנעשית מקמח שנפחו שווה לנפחם של ארבעים ושלוש ביצים וחומש ביצה, חייבת בחלה. נחלקו הפוסקים מהי מידת הביצה עליה דיברו חז"ל, ומתוך כך נחלקו גם בשיעור העיסה החייבת בחלה. למעשה נוהגים:

לדעת הגר"ח נאה

עיסה שיש בה 1.250 ק"ג קמח - מפריש בלא ברכה.
עיסה שיש בה 1.670 ק"ג קמח - מפריש עם ברכה.

לדעת החזו"א

עיסה שיש בה 1.200 ק"ג קמח - מפריש בלא ברכה.
עיסה שיש בה 2.250 ק"ג קמח - מפריש עם ברכה.

סדר הפרשת חלה

לאחר לישת הבצק יקח חתיכה מן העיסה או מן המאפה, ויקרב אותה לשאר העיסה או המאפה ויברך: **ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו וציונו להפריש חלה** ואומר: **הרי זו חלה**.

(יש נוהגים לומר בנוסח הברכה: "להפריש חלה תרומה" או "להפריש חלה מן העיסה").

המפריש חלה מספק, יקח חתיכת עיסה או מאפה ויאמר: הרי זו חלה, אך לא יברך.

בזמן הזה יש לשרוף את החלה, אך לא בתנור האפיה. אם אינו יכול לשרוף, יעטפנה היטב בשקית וישליכנה לאשפה.

יש להזהר שהחתיכה שהופרשה לחלה לא תדבק לשאר העיסה בגלל קדושתה (ניתן לעטוף לפני הברכה).

נג לשמור על קדושת הדף

צירוף עיסות ומיני מאפה

"צירוף עיסות" ענין קשה הוא מבחינה הלכתית, להלן עיקרי הדינים אך מוטב להתייעץ עם מורה הוראה.

העושה עיסה שיש בה שיעור לחלה, ובכוונתו לחלק ממנה מנת עיסה לאנשים שונים ובכל חלק אין שיעור - פטור מן החלה. (שם שכ, ג).

לדוגמא:

בצק שנילוש בביה"ס ונותנים לכל תלמידה חתיכת בצק כדי שתקלע לעצמה חלה קטנה. אע"פ שבעיסה הגדולה יש שיעור לחלה, פטורה מן החלה.

אך אם בכוונתו לחלק העיסה לכמה חלות המיועדות לבני הבית, חייבת בחלה בברכה (אפילו שבכל חלה וחלה אין שיעור). (ניאור הגר"א שם).

אם בדעתו לחלק לאחר האפיה לאנשים שונים שאינם מבני הבית, הואיל ובזמן הלישה והאפיה נמצאות החלות ברשותו, יכול להפריש בברכה, שכן דעת רוב הפוסקים. (שערי דק הלכות מלה צינא אדס, מנחם יצחק ח"י, קצ).

סופגניות שנילושו מעיסה עבה, הואיל ומטגנים אותם בשמן עמוק, מפרישים מהן חלה בלא ברכה. (שם שכט, ש"ך ס"ק ד).

העושה כמה עיסות מאותו סוג שבכל אחת לבדה אין שיעור לחלה, ובכולן יחד יש שיעור, אם הונחו כל העיסות בתוך כלי אחד, או שעטפו במפה את כל העיסות, נצטרפו העיסות וחייבות בחלה בברכה. (שו"ע יו"ד שכ, ג).

כשמצרף בכלי יקפיד שיהיו דפנות הכלי גבוהות מהעיסות ומיני המאפה שבתוכו. (שם).

העושה סוגים שונים של עיסות, כגון: בצק שמרים ובצק עלים, ומקפיד שלא יתערבו אחד בשני, אינם מצטרפים לחיוב חלה. (שם שני).

גם לאחר האפיה יתכן צירוף. לכן אם הניח מיני מאפה מאותו הסוג בכלי אחד ויש בכולם יחד שיעור חלה, מפריש חלה בברכה. אולם אם הניח סוגים שונים של מיני מאפה יפריש בלא ברכה. (כאה לקט העומר פרק ו הערה ל).

לדוגמא:

בזמן שמחה משפחתית הצטרפו בסל אחד מספר עוגות שונות שבכל אחת לבדה לא היה שיעור חלה ויחד יש בהם שיעור לחלה, יפריש בלא ברכה.